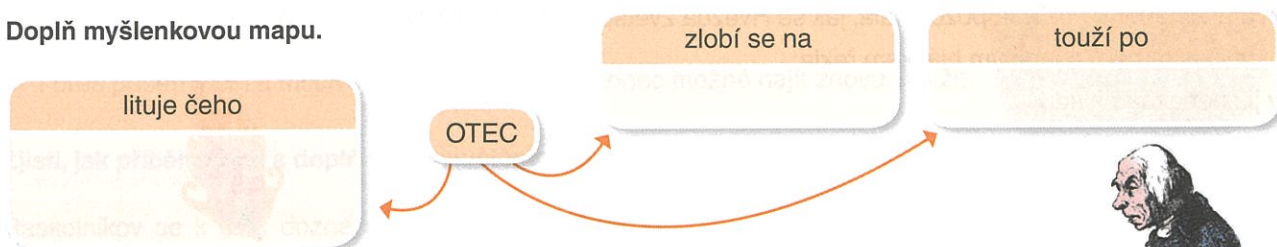

HONORÉ DE BALZAC: OTEC GORIOT

„Ach, kdybych byl bohat, kdybych si ponechal své jmění, kdybych jim je nebyl dal, pak by tady byly, olizovaly by mi tváře svými polibky! Bydlel bych v paláci, měl bych krásné pokoje, služebnictvo, teplo. A ony by se rozplývaly v slzách i se svými manžely a se svými dětmi. To vše bych měl. Ale takhle nic! Za peníze je všechno, i dcery. Ach, mé peníze, kde jsou? Kdybych měl po sobě zanechat poklady, balily by mě do obkladů, ošetřovaly by mě. Slyšel bych je, viděl bych je. Ach, mé drahé dítě, mé jediné dítě, má samota, má bída jsou mi milejší. Když je nešťastný člověk milován, je si aspoň jist, že je milován. Ne, chtěl bych být bohat, viděl bych je. Na mou duši, kdopak ví? Obě mají srdce z kamene. Měl jsem pro ně příliš mnoho lásky, aby ony jí měly aspoň trochu pro mne. Otec má být stále bohat, má držet své děti na uzdě jako jankovité koně. A já jsem byl před nimi na kolenou. Bídnic! To, jak se ke mně po celých deset let chovaly, teď důstojně vyvrcholuje...”

přeložila: Božena Zimová

1. Doplň myšlenkovou mapu.

2. Vyber přísloví, která se nejvíce hodí k popisované situaci.

- a) Zadarmo ani kuře nehrabe.
- b) Čiň čertu dobře, peklem se ti odmění.
- c) Jak si kdo ustele, tak si lehne.
- d) Všechno zlé je pro něco dobré.

3. Která forma odpovídá promluvě?

- a) monolog
- b) dialog
- c) er forma
- d) ich forma

4. Stručně napiš (neboj se i domyslet), co dcery otci pravděpodobně provedly.

5. Barevně označ témata, kterých se otcova promluva nejvíce dotýká.

manželství

výchova

život a smrt

nevděk

peníze

čas

smysl života

6. Porad' otci, co může ve své situaci dělat.

Když mladí medicí zpozorovali pokles jeho dolního rtu a změřili vrchol jeho lícního úhlu, když se ho dlouho vyptávali, ale nic z něho nedostali, prohlásili o něm, že je stížen kretenismem. Jednou mu po večeři paní Vauquerová řekla posměvačně: „Nuže, už vás nepřicházejí navštěvovat vaše dcerušky?“ uvedši tak v pochybnost jeho otcovství. Otec Goriot se zachvěl, jako kdyby ho hostitelka bodla železným bodcem. „Někdy přicházejí,“ odpověděl dojatě. „Ale, ale! Vy se s nimi ještě vídáte?“ zvolali studenti. „Bravo, otče Goriot!“ Stařec však neslyšel vtipy, které se po jeho odpovědi na něho sesypaly, upadl znova do svého zamyšlení, což ti, kteří ho povrchně pozorovali, pokládali za senilní otupělost.

přeložila: Božena Zimová

7. Spoj následující názvy s jejich významy. Můžeš využít **Slovník spisovné češtiny** nebo **Slovník cizích slov**.

ironie

kousavá, zraňující řeč obsahující pohrdání

cynismus

bezohledné zraňování lidských citů

sarkasmus

výsměch za účelem kritiky (přestože může využít kladně znějící hodnocení)

8. Pojmenuj vybrané věty z textu pojmy ze cvičení 7.

a) Když se ho dlouho vyptávali, ale nic z něho nedostali, prohlásili o něm, že je stížen kretenismem.

→

b) „Nuže, už vás nepřicházejí navštěvovat vaše dcerušky?“

→

c) „Bravo, otče Goriot!“

→

9. Cítíš lítost, nebo si myslíš, že si přístup svého okolí otec Goriot zaslouží? Svou odpověď zdůvodni.

.....

.....

.....

CHARLES DICKENS: OLIVER TWIST

1

Oliver nestrávil ve zdech ***** ještě ani čtvrt hodiny a sotva stačil spořádat další krajíc chleba, když pan Bumble, který ho hned po příchodu odevzdal do opatrování jedné stařené, vrátil se sdělením, že toho dne právě zasedá rada, a oznámil mu, že rada řekla, že se k ní má ihned dostavit.

Protože si Oliver nedovedl dost jasně představit nějakou radu, která je živá a umí mluvit, byl tou zprávou téměř omráčený a nevěděl dost dobře, má-li se smát nebo plakat. Ale neměl čas o věci přemýšlet, neboť pan Bumble ho klepl holí napřed do hlavy, aby ho probudil, a potom do zad, aby ho popohnal, přitom mu poručil, aby šel s ním, a odvedl ho do velké vybiřené místnosti, kde kolem stolu sedělo nějakých osm deset tlustých pánů. V čele stolu, usazen v křesle znatelně výš než ostatní, trůnil obzvlášť tlustý pán s tváří velmi kulatou a červenou.

přeložili: Emanuel Tilsch, Emanuela Tilschová

1. Které slovo nejspíše patří na vynechané místo v textu 1?

domu

nemocnice

stodoly

sirotčince

2. Vyber, kterou událost ukázka popisuje.

- a) Oliverův příchod do sirotčince b) Oliver byl předvolán k soudu c) Olivera zavřeli do vězení

3. Napiš 3 slova, která vystihnou Oliverovy pocity v této ukázce. (text 1)

.....

.....

4. Co si podle tebe Oliver představoval pod pojmem RADA?

.....

.....

5. Uveď k tomuto slovu dvě synonyma. (viz předchozí úkol)

1.

.....

2.

.....

2

- A. Velký hoch měl divoký, hladový pohled a chlapani mu slepě uvěřili. Konala se porada a metal se los, kdo má toho dne jít po večeri k správci a požádat o přídavek - a los padl na Olivera Twista.
- B. Misky nebylo třeba nikdy mýt. Hoši je vždycky vydřeli lžící, že zas jen svítily, a když je takto vyleštili, seděli s očima přilepenýma na měděnc s výrazem tak chtivým, jako by od minuty byli hotovi spolknout nejen kotel, ale i celé jeho cihlové obezdění, přitom se neúnavně zabývali horlivým cucáním prstů ve snaze zachránit kdejakou zbloudilou kapičku kaše, která jim na ně snad náhodou stříkla.
- C. Místnost, kde hoši dostávali jíst, byla kamenná haluzna s velkým měděncem na jednom konci, a z toho kotle rozdílil správce, za tím účelem opásaný zástěrou a za asistence jedné nebo dvou špitálnic, v hodinách jídla sběračkou kaši. Této slavnostní krmě dostal každý hoch polévkový koflík a nic víc - vyjma ve dny velkých veřejných svátků, kdy kromě toho dostal ještě osminku libry chleba.
- D. Hoši mívají obyčejně znamenitou chuť k jídlu. Oliver Twist a jeho druhové snášeli muka pomalého moření hladem tři měsíce, až konečně byli tak vyhladovělí a zdivočelí, že jeden hoch, jenž byl na svůj věk velký a podobné dietě nebýval zvyklý, svým kamarádům ponuře naznačil, že nedostane-li denně jednu misku kaše navíc, má strach, aby se jedné krásné noci nesebral a nesnědl chlapce, který spí vedle něho, a to byl náhodou slabý pacholíček útlého věku.

6. Uspořádej části textu 2 tak, jak jdou správně za sebou.

1.

.....

2.

.....

3.

.....

4.

.....

7.

Vypiš z ukázky všechny předměty, které se užívají k jídlu a přípravě pokrmů.

.....

.....

8.

Zaškrtni informace, které vyplývají z textu 2.

- Misky se po jídle neumývaly, protože je chlapani vydřeli lžícemi do čista.
- Když byl svátek, tak chlapani dostali více jídla než obvykle.
- Chlapani si při jídle postříkali prsty kaší, a proto je potom ocucávali.
- Chlapani v sirotčinci byli tak hladoví, že se chystali spolknout kotel s kaší.
- Oliver Twist byl vylosován, aby šel žádat o přídavek jídla.

9.

Spoj čarou synonyma.

Haluzna

sklíčený

Chtivý

slabý chlapec

Krmě

místnost

Ponury

potrava

Pacholíček

lačný

MARK TWAIN: DOBRODRUŽSTVÍ HUCKLEBERRYHO FINNA

1

Šli jsme k velkému křovisku a tam jsme museli Tomovi přísahat, že zachováme tajemství, a potom nám Tom ukázal díru v kopci. Byla zrovna v místech, kde křoví bylo nejhustší. Zapálili jsme svíčky a lezli po všech čtyřech dovnitř. Plazili jsme se asi dvě stě metrů a potom jsme se ocitli v menší jeskyni. Tom nakukoval a šťáral do všech koutů a za chvilku vklouzl do stínu, kde byste nebyli poznali otvor. Dali jsme se úzkou chodbou, až jsme se dostali do jakési místnosti. Byla celá zatuchlá a studená a vlhkost stékala se zdí. Tam jsme se zastavili a Tom řekl: „A teď založíme lupičskou tlupu, o které jsme mluvili. Bude se jmenovat Tlupa Toma Sawyera. Kdo se chce přidat, musí složit přísahu a podepsat se vlastní krví.“

Někteří hoši mínili, že by bylo dobře zabít i rodiny chlapců, kteří by vyrazili tajemství tlupy. Tom řekl, že to je dobrý nápad, vzal tužku a připsal to. Potom povídá Ben Rogers: „Tuhle Huck Finn nemá rodinu; jak to bude s ním?“ No přece má otce, ne?“ povídá Tom Sawyer. „Otce má, ale kde je mu konec? Lehával opilý s vepří v ohradě, ale už rok nebo ještě déle ho tu nikdo neviděl.“ Dlouho to probírali a už mě chtěli vyloučit, protože prý každý chlapec musí mít rodinu nebo někoho, koho bychom mohli zabít. Jak prý by k tomu přišli druzí. Nikdo na žádné řešení nepřišel a nakonec byli všichni s rozumem v koncích a seděli jako zařezaní. Já měl brekot; ale najednou jsem si vzpomněl na východisko a nabídl jsem jim k zabítí slečnu Watsonovou. Všichni řekli: „Ta nám stačí, tak je to v pořádku. Huck se k nám může přidat.“

přeložila: Jana Mertinová

1. O čem je ukázka?

- a) o prozkoumávání krajiny
- b) o seznamování se
- c) o promýšlení vraždy
- d) o vzniku chlapecké tlupy

2. Co znamená výraz šťárat?

- a) lézt
- b) nahlížet
- c) šťourat
- d) ukrýt se

3. Chtěli chlapi Hucka opravdu nepřijmout do skupiny?

- a) ano, když nemá rodinu
- b) ano, neměli ho rádi
- c) ne, snažili se vymyslet řešení
- d) nedá se to posoudit

4. Proč neměl být Huck do party přijat?

5. Jak vypadala místnost v jeskyni, do níž se dostali?

6. Co se hodí na vynechané místo v textu 1?

- a) na krajíčku
- b) v očích
- c) v slzách
- d) připravený

7. Nechal si Tom od ostatních poradit?

- a) ne, je vůdce, takže se rozhoduje sám
- b) ne, taková situace v ukázce není
- c) ano, ale zlobil se na ně za to
- d) ano, neměl s tím problém

8. Jaký byl cíl jejich skupiny?

- a) vraždit c) pomáhat
- b) loupit d) zkoumat jeskyni

9. Rozhodni, která tvrzení jsou pravdivá.

- a) Jeskyni našel Tom s Huckem.
- b) Do místnosti v jeskyni se museli dvě stě metrů plazit.
- c) K hledání otvoru do jeskyně si zapálili svíčky.
- d) Jméno tlupy vymyslel Tom.
- e) Tom vymyslel, že zabijí rodiny těch, kteří vyrazí jejich tajemství.
- f) Místnost v jeskyni působila příjemným dojmem.
- g) Huckův otec byl v obci oblíbený.
- h) Hucka mrzelo, že by nemusel být přijat do tlupy.

PRAVDA – LEŽ
PRAVDA – LEŽ
PRAVDA – LEŽ
PRAVDA – LEŽ
PRAVDA – LEŽ
PRAVDA – LEŽ
PRAVDA – LEŽ
PRAVDA – LEŽ

2

Kvůli těm šatům mi stará slečna Watsonová ráno notně ; ale vdova nehubovala, jenom čistila šaty a vypadala přitom tak smutně, že jsem se umínil, že se nějakou chvíli budu slušně, když to dokážu. Potom mě slečna Watsonová vzala stranou a modlila se, ale k ničemu to nevedlo. Řekla mi, abych se každý den a že o cokoliv budu žádat, bude mi dáno. Ale ve skutečnosti to tak nebylo. Já to Jednou jsem dostal rybářský vlas, ale neměl jsem udici a vlas bez háčku mi k ničemu nebyl. Třikrát nebo čtyřikrát jsem se modlil o háček, ale nějak to Potom jsem jednoho dne žádal slečnu Watsonovou, aby to zkusila za mě, ale ona řekla, že jsem blázen. Nikdy mi neřekla proč a sám jsem na to nemohl Jednou jsem si šel sednou do lesa a všechno jsem si důkladně Když – povídám sám sobě – člověk může dostat všechno, oč se modlí, proč děkan Winn nemůže dostat zpátky peníze, které prodělal na prasatech? Proč nemůže vdova dostat zpátky tu stříbrnou tabatěrku na šňupavý tabák, kterou jí někdo ukradl? Proč slečna Watsonová nemůže ztloustnout? Kdepak – povídám sám sobě -, z modlení nic

přeložila: Jana Mertinová

10. Doplň do textu 2 slova ve správném tvaru.

nekoukat, modlit, promyslet, zkoušet, vyčinit, nefungovat, přijít, chovat

11. Vysvětli slova.

notně:

vyčinit:

důkladně:

oč:

děkan:

12. Doplň do tabulky, co si podle Hucka přejí.

Děkan Winn	
Slečna Watsonová	
Vdova Douglasová	

13. Jmenuj tři pomůcky na rybaření.

.....

14. Jmenuj jinou literární postavu s příjmením Watson.

.....

15. Popiš vztah Hucka a těchto osob.

